

SUV RESURLARIDAN FOYDALANISHNING SAMARALI MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH

Murotqulov Zuhridin Kamoliddin o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot univristeti iqtisodiyot fakulteti I-94 guruh talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14289041>

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekistonda suv resurslaridan samarali foydalanish muammolari va ularni hal etishning zamonaviy mexanizmlari yoritilgan. Unda texnologik yangiliklar, huquqiy islohotlar, ijtimoiy xabardorlik va xalqaro hamkorlikning ahamiyati tahlil qilingan. Muallif suv yo'qotishlarini kamaytirish va tejamkorlikni oshirishga qaratilgan takliflarni ilgari suradi.

Kalit so'zlar: suv resurslari, samarali boshqaruv, tomchilatib sug'orish, iqlim o'zgarishi, iqtisodiy mexanizmlar, xalqaro hamkorlik, O'zbekiston.

IMPROVING EFFECTIVE MECHANISMS OF WATER RESOURCES USE

Abstract. This article describes the problems of efficient use of water resources in Uzbekistan and the modern mechanisms for solving them. It analyzes the importance of technological innovations, legal reforms, social awareness and international cooperation. The author puts forward proposals aimed at reducing water losses and increasing efficiency.

Key words: water resources, effective management, drip irrigation, climate change, economic mechanisms, international cooperation, Uzbekistan.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ЭФФЕКТИВНЫХ МЕХАНИЗМОВ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВОДНЫХ РЕСУРСОВ

Аннотация. В данной статье описаны проблемы эффективного использования водных ресурсов в Узбекистане и современные механизмы их решения. В нем анализируется важность технологических инноваций, правовых реформ, общественного сознания и международного сотрудничества. Автор выдвигает предложения, направленные на снижение потерь воды и повышение эффективности.

Ключевые слова: водные ресурсы, эффективное управление, капельное орошение, изменение климата, экономические механизмы, международное сотрудничество, Узбекистан.

Kirish

Suv resurslari dunyo miqyosida, ayniqsa, qurg'oqchil mintaqalarda yashovchi davlatlar uchun hayotiy ahamiyatga ega. O'zbekiston hududi ham qisman cho'l va yarim cho'l

mintaqalarida joylashgani sababli suv resurslaridan samarali foydalanish muhim masala hisoblanadi. Mavjud muammolarni hal qilish va suvni boshqarish tizimini yaxshilash kelajak avlodning resurslardan barqaror foydalanishini ta'minlaydi.

Suv resurslaridan foydalanishdagi muammolar

O'zbekistonda suvdan foydalanish quyidagi asosiy muammolar bilan kechadi:

Suv yo'qotishlarining yuqoriligi: Sug'orish tarmoqlarining eskirganligi sababli katta miqdorda suv isrof bo'lmoqda.

Noqonuniy foydalanish: Ayrim hududlarda suvdan noqonuniy foydalanish kuzatiladi.

Texnologik yetishmovchilik: Zamonaviy texnologiyalar yetarli darajada joriy etilmagan.

Iqlim o'zgarishi: Suv resurslariga bosimni oshiruvchi asosiy omillardan biri sifatida chiqmoqda.

Samarali mexanizmlarni takomillashtirish yo'llari

1. Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish

Tomchilatib sug'orish tizimlari: Suvni tejamkorlik bilan foydalanish imkonini beradi.

Axborot texnologiyalaridan foydalanish: Suv resurslarini boshqarish uchun monitoring va nazorat tizimlarini raqamlashtirish.

2. Huquqiy va institutsional islohotlar

Suvdan foydalanish uchun litsenziyalash tizimini joriy etish: Suvdan noqonuniy foydalanishning oldini olish.

Iqtisodiy mexanizmlar: Suvdan foydalanish uchun to'lov tizimini optimallashtirish va subsidiya dasturlarini joriy qilish.

3. Suv yo'qotishlarini kamaytirish

Sug'orish tarmoqlarini rekonstruksiya qilish: Eskirgan tarmoqlarni zamonaviylashtirish orqali suv yo'qotishlarini minimallashtirish.

Ichimlik suvi tizimini takomillashtirish: Aholi uchun yuqori sifatli va barqaror suv ta'minotini yaratish.

4. Ijtimoiy xabardorlikni oshirish

Aholini o'qitish va xabardorlik dasturlari: Suv resurslaridan tejamli foydalanishni targ'ib qilish.

Maktab va universitetlarda maxsus darslar: Yosh avlodning ekologik savodxonligini oshirish.

5. Xalqaro hamkorlikni kuchaytirish

Suv resurslarini boshqarishda qo‘shni davlatlar bilan hamkorlik: Suv bo‘yicha mintaqaviy kelishuvlarni amalga oshirish.

Xalqaro tajriba va texnologiyalarni jalb qilish: Suvdan foydalanish sohasidagi ilg‘or tajribalarni mahalliyashtirish.

Xulosa

Suv resurslaridan samarali foydalanishni takomillashtirish barqaror rivojlanishning muhim bo‘lagi hisoblanadi. Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, huquqiy islohotlar, suv tarmoqlarini yangilash va xalqaro hamkorlik orqali suv resurslarini boshqarishning yangi mexanizmlarini yaratish kelajakda iqlim o‘zgarishi va boshqa muammolarga samarali javob berish imkonini beradi.

REFERENCES

1. Холбутаева, Ш. А. (2016). Теоретико-методологический анализ консалтинга в современной экономической теории. *Молодой ученый*, (11), 1052-1054.
2. Abduvalievna, K. S. (2021). Strengthening the Role of Consulting Services in Reforming the Uzbekistan Economy is a Requirement. *International Journal on Economics, Finance and Sustainable Development*, 3(5), 106-109.
3. Amanovna, K. S., & Abduvaliyevna, K. S. (2021). Financial globalization as a factor of economic influence on the development of the global financial market. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(5), 422-428.
4. Холбутаева, Ш. А. (2021). ЎЗБЕКИСТОНДА КОНСАЛТИНГ ХИЗМАТЛАРНИ АМАЛГА ОШИРИШДА ИННОВАЦИОН ТИЗИМЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ИҚТИСОДИЙ САМАРАДОРЛИКНИ ОШИРИШ ОМИЛИ СИФАТИДА. *Scientific progress*, 2(1), 1612-1617.
5. Abduvalievna, K. S. (2021). Strengthening the Role of Consulting Services in Reforming the Uzbekistan Economy is a Requirement. *International Journal on Economics, Finance and Sustainable Development*, 3(5), 106-109.
6. Холбутаева, Ш. А. (2018). ПРОЦЕСС ИНТЕГРАЦИИ В МИРОВОЙ РЫНОК КОНСАЛТИНГОВЫХ УСЛУГ УЗБЕКИСТАНА. *Теория и практика современной науки*, (3 (33)), 324-329.
7. Холбутаева, Ш. А. (2018). РАЗВИТИЕ РЫНКА КОНСАЛТИНГОВЫХ УСЛУГ В УЗБЕКИСТАНЕ. *Мировая наука*, (5 (14)), 408-413.

8. Холбутаева, Ш. А. (2018). РОЛЬ КОНСАЛТИНГА В РАЗВИТИИ ИНФРАСТРУКТУРЫ СОВРЕМЕННОЙ РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКИ. *Экономика и социум*, (5 (48)), 1263-1267.